

Са Александром Симићем, чија је композиција „Кратима – Успаванка за малог Христа“ изведена на отварању Бемуса – а он о томе сазнао на путу из Лондона, у авиону, читајући „Политику“...

На синоћном свечаном отварању 32. Бемуса, изведено је и дело младог композитора Александра Симића „Кратима – Успаванка за малог Христа“. Вест о томе, у сваком погледу, значајном догађају за уметника, Александар Симић сазнао је враћајући се из Лондона,

АЛЕКСАНДАР СИМИЋ
(Снимио: З. Анастасијевић)

буквално, у авиону – читајући „Политику“.

И, ево, непосредно очи свечаности, млади композитор посетио је нашу редакцију, природно, угодан изненађен овим „открићем“.

Наиме, одлазећи из Београда, десет дана раније, аутор није знао да се „Кратима“ уопште изводи на Бемусу (премијера је била у фебруару ове године, на Светосимеонској академији, којом је Српска православна црква обележила 2000. година хришћанства).

О каквом је делу, у ствари реч? – Композиција је намењена појцу, мешовитом хору и звонима. Идеја је дошла из манастира Хиландар на Светој Гори. По предању монаха са Агоса, кратиме су песме којима је Пресвета дева Марија успављивала малог Христа, њишући га у колевци. Стихови саме успаванке сведени су на неку врсту мајчинског логоса: „Те-ри-рем“ и „Неа-на-ге-рикe“.

Како је то предање преточено у музику?

– По свом старом обичају, имао сам потребу да композицију уобличи у малу музичку драму. Кратима су, у 13. и 14. веку, писане само за појца и исоне, сходно традицији. Будући да је ово прва уметничка транспозиција овог „жанра“, било је неминовно унети нешто ново. Узео сам текст догматика „петогласа“ који говори о рођењу Спаситеља, а на њега написао хорске нумере, стављајући тако хор у улогу народа, односно, верника. Тако се кратима, као чисто византијска, односно, монодијска форма, сусрела, први пут, са вишегласним хорским певањем.

Композитор каже и то да је рад са аматерима Даринке Матић-Маврић, хором „Обилић“, његово најбоље професионално искуство у Београду. „Оксиморон, али леп!“

Иде ли „Кратима“ у свет?

– Иде, на велика врата. Лондон-

ска премијера биће уприличена у Кантербериској катедрали, у извођењу чувеног хора „Tallis“, на централном Божићном концерту. Божићни фестивал духовне музике у Петрограду приређује руску премијеру – овога пута са, ништа мање чувеним, хором „Расниа“. У међувремену, хор „Арис“ из Лимасола, под покровитељством Кипарске православне цркве, уприличиће и кипарску премијеру.

Александар Симић (1973, Београд) привукао је пажњу јавности уписивањем Музичке академије без иједног дана нике, ни средње музичке школе. Године 1995. добио је Плакету Руске Федерације за музички портрет маршала Жукова, посвећен 50. годишњици победе над фашизмом. Од бројних ауторских вечери, запажена код нас била је претпремијера опере „Фауст“.

Р. Сарагалић

ПОРТРЕТ НЕДЕЉОМ Звездани

Милорад Павић: Књиге трче брже од мене. – Три дана и три ноћне гласне. – Сваки пут у другом зодијаком

Наша тема је љубав, а не рат, каже се између осталог у епилогу „Звезданог плашта“.

У тој књизи Милорада Павића, на почетку, његова јунакиња говори чудним језиком којим се служе рибари на некој огромној реци. Променио јој се зодијаки знак, не сме да заспи, јер не зна где ће се пробудити следећег јутра.

Пре или касније увек заспите, а изнад последњег можда има још нових буђења, а из свих тих буђења нешто се научи...

У разговору за „Политику“, писац нам не говори само о књижевности. Поглед је шири.

Каква је била ситуација с његовим књигама у свету све ово време док су трајале санкције?

Последња љубав у Цариграду

– Санције су, наравно, иако то nigде, чини ми се, није прописано, жестоко погодиле и културне везе Србије и Југославије са светом. То је неминовно штетно и мојим књигама и њиховој судбини у иностранству. Али, треба рећи да су се наши храбри издавачи у Америци и Западној Европи, који су се упркос општем моралном личу Србије, усудили да објављују књиге српских писаца, па и моје књиге. Такав је „Дифур“ у Америци, који ми је недавно честитао победу господина Кошунчице на изборима и слободу са жељом да и даље цветају уметности, нарочито књижевности у нашој земљи. Такви су храбри издавачи били, „такoђе“ „Ди Роше“ и „Сеј“ у Паризу, „Акал“ у Мадриду, „Црно на бело“ из Швајцарске, „Питер Овен“ у Лондону. Да не говорим о руским, грчким, турским и другим издавачима са Балкана, и друге који су објављивали наше књиге без страха од санкција, али због тог општег бојкота можда још интензивније – каже писац.

Јесен и Сајам књига

Како је у том погледу изгледала ова година?

– На француском и шпанском, затим, у Украјини и у Турској објављен је роман „Последња љубав у Цариграду“, пет романа изишло је у Русији у тврдом и меком повезу, „Сталени пуж“ у Петрограду, „Хазарски речник“ у Кини. Вероватно сам нешто заборавао да поменем. Те књиге трче брже од мене. Није чудно, оне су млађе, а ја сам напунио седамдесет.

Са чиме дочекује јесен и Сајам књига на домаћем тржишту?

– Овде су ми се појавиле ове године две књиге. Мој нови роман „Звездани плашт“ код Дерете, где је изишло треће издање те књиге за неколико месеци. Драганић је издао књигу мојих прича под насловом „Анђео са наочараним“ и

МИЛОРАД ПАВИЋ

поднасловом „Панонске легенде“ у избору и с поговором Јована Зивка. Ваљан подухват је Деретино издање свих мојих романа у шест књига. Моја интелектуална драма „За увек и дан више“ пренета је на Интернет у оквиру сајта српске културе „Растко“. Ту је она нашла плодно окружење с обзиром на то да дигиталним путем можете да бирате ко јим редом ћете читати и комбиновати интригу – вели.

О чему говори нови роман Милорада Павића „Звездани плашт“?

– То је скупина од 12 прича повезаних ликом јунака књиге који се у раздобљу од XV века до данас препорача шест пута: сваки пут у другом звезданом знаку, и Бива и мушко и женско. У једној ој прича постављам себи и читаоцу питање: шта бива с љубавницима код пада бомбе? Та прича се нашла и на Интернету. Она говори о бомбардовању Београда 1999. године. Два поглавља ово романа читаоца може да прочита сам на Интернету, у књизи их нема. Једна о, прича срочна је у облику лексикона. То је, као што знате, мој омиљени обли-